

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
01.10.2024.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Karayolu taşımacılığı, ülkede hem yurt içi hem de yurt dışında halen yoğun olarak kullanılan bir taşıma şeklidir ve kapıdan kapıya hizmet verdiği için ihracatçılar tarafından sıklıkla tercih edilmektedir. 2023 yılında ihracatın %32,5'i, ithalatın ise %18,5'i karayoluyla gerçekleştirilmiştir.

Önemli sınır kapılarından biri de Silopi de bulunan Türkiye ile Kürdistan Bölgesel Yönetimi arasında geçil sağlayan Habur Sınır kapısıdır. Bölgede faaliyet gösteren İşletmelerin büyük bir bölümü ihracatı bu kapıdan gerçekleştirmektedir.

2023 yılı itibarıyla karayolu ile en fazla ihraç taşıması Habur Sınır Kapısından gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda ayrıca 2023 yılında Şırnak merkezli ihracatçı firmaların ülke bazında ihracat seviyeleri incelendiğinde gerçekleştirilen toplam 693 milyon ABD Doları düzeyindeki ihracatın %71'inin Irak'a gerçekleştiği görülmüştür.

2023 yılında Habur sınır kapısından toplam 807.972 araç girişi, 822.953 araç çıkışı gerçekleşmiştir. Bunun yanında 2023 yılında Habur Sınır Kapısı'ndan toplam 3.946.108 yolcu geçiş yapmıştır.

Yukarıda belirtilen resmi rakamlara baktığımızda önemli bir ticaret hacmine sahip olan Habur Sınır Kapısı sürekli haksız, hukuksuz ve insan hakları ihlalleri ile gündeme gelmektedir. Özellikle son dönemde bu Habur Sınır Kapısında yaşanan bekleme süreleri ve insani koşullar, yolcuların güvenliği ve insan onuru açısından ciddi endişelere yol açmaktadır.

Yolcuların geçişlerde bekleme süreleri, ortalama 20 saate kadar uzamaktadır. Sınır kapısında sadece tek bir arama cihazının bulunması, yoğunluk ve geçiş süresini artırmakta; bu da

yolcuların saatlerce, bazen günlerce beklemelerine neden olmaktadır. Bu durum, hem yolcuların psikolojik durumunu olumsuz etkilemekte hem de sağlık sorunlarına yol açmaktadır.

Sınır kapısındaki bekleme süreleri sırasında, yolculara yeterli su ve yiyecek sağlanmamaktadır. Tuvalet imkânlarının olmaması, hijyen koşullarının son derece kötüleşmesine yol açmaktadır. Özellikle yaşlı ve çocuklu yolcular için bu durum, daha da büyük bir sorun teşkil etmektedir.

Sınır ticareti yapan "karıncalar" olarak bilinen bireyler, sınırlı iş imkânları nedeniyle zorunlu olarak bu ticareti yapmaktadır. Ancak, bekletilmeleri ve bu süreç içerisinde yaşadıkları maddi manevi zorluklar geçim kaynakları olan sınır ticareti onlar için bir eziyete dönüşmektedir.

Benzer sorunlarla sürekli gündeme gelen Habur Sınır Kapısına ilişkin daha öncede milletvekillerimiz tarafından defalarca bakanlık düzeyinde başvurular yapıldı. Gerek halk ve Sivil Toplum Kuruluşları tarafından gerek siyasi parti temsilcileri tarafından gerekli mercilere şikayetler iletildi, fakat gün geçtikçe çözüm yerine sorunlar artarak devam etmektedir.

Habur Sınır Kapısında yaşanan sorunların çözümü ve yolcuların hızlı geçişleri için birden fazla arama cihazı ve kontrol noktası eklenmelidir. Yolculara su, yiyecek ve tuvalet imkânları sağlanmalıdır.

Bu bağlamda:

1. Habur Sınır Kapısı'ndaki yolcuların bekleme sürelerini azaltmak için hangi önlemleri almayı planlıyorsunuz?
2. Sınır kapısında mevcut olan tek arama cihazının sayısının artırılmasıyla ilgili bir çalışma yapmak için girişimleriniz olacak mıdır? Uluslararası sınır kapısı olan Habur Sınır Kapısında tek geçiş noktasının olması ve tek arama cihazının olmasının gerekçesi nedir?
3. Yolculara sağlanması gereken su, yiyecek ve hijyen koşulları hakkında hangi düzenlemeleri yapmayı hedefliyorsunuz?
4. Sınır kapısında yaşanan insan hakları ihlalleri ile ilgili olarak Bakanlık olarak ne tür denetim mekanizmaları geliştirmeyi planlıyorsunuz?
5. Türkiye'nin diğer sınır kapılarında da bekleme süreleri aynı mıdır? Diğer sınır kapılarında da tek geçiş noktası ve tek cihaz mı bulunmaktadır?